

Szczecin, 20.02.2023 r.

prof. dr hab. Zbigniew Romańczuk
Wydział Malarstwa
Akademia Sztuki w Szczecinie

Recenzja

**w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Katarzynie Łyszkowskiej
w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki**

Przedstawienie podstawowych danych o Kandydatce:

– data uzyskania stopnia doktora z podaniem dziedziny i dyscypliny oraz nazwa jednostki organizacyjnej, która nadała stopień:

Pani Katarzyna Łyszkowska w 2014 r. uzyskała stopień doktora w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki piękne nadany uchwałą Rady Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Promotorem rozprawy doktorskiej pt. *Projekt instalacja – domek z kart* był prof. dr hab. Marek Szary, a recenzentami byli prof. dr hab. Bogdan Chmielewski oraz dr hab. Przemysław Pintal prof. ASP we Wrocławiu.

- przebieg pracy naukowo-zawodowej (miejsca pracy, zajmowane stanowiska):

Pani dr Katarzyna Łyszkowska w latach 2014–2018 była zatrudniona na stanowisku asystentki w Katedrze Rysunku na Wydziale Sztuk Pięknych, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Od 2018 r. do chwili obecnej pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Rysunku na Wydziale Sztuk Pięknych, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Tytuł osiągnięcia artystycznego, stanowiącego podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego:

Pani dr Katarzyna Łyszkowska jako osiągnięcie habilitacyjne wskazała cykl siedmiu realizacji artystycznych powstałych po obronie pracy doktorskiej:

- *Otchłań komfortu / Comfort Hole* – 2018,
- *Użytkowe serce / Utilitarian Heart* – 2018,
- *Brakujące sedno / Missing the point* – 2018,
- *Mandala fiskalna / Fiscal Mandala* – 2019,
- *Złoty cielec / Golden Calf* – 2019,
- *Sterowiec WOLNOŚĆ / FREEDOM Zeppelin* – 2021,

Ocena wskazanego przez Kandydatkę najważniejszego osiągnięcia artystycznego, w tym, czy stanowi ono znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej:

Twórczość dr Katarzyny Łyszkowskiej obejmuje prace na papierze, rzeźby, wideo, instalacje, fotografię i grafikę projektową. Tytuł osiągnięcia habilitacyjnego *INNER-OUT* dobrze oddaje zamysł twórczy Kandydatki, który z jednej strony wynika z analizowania wewnętrznych subiektywnych rozważań związanych z pamięcią, często trudnymi i złożonymi historiami rodzinnymi, z drugiej zaś strony – z chęcią nawiązania relacji społecznych na styku artysta, widz – odbiorca, ale także – aktywny uczestnik procesu twórczego. Jak pisze w *Autoreferacie*: „Konstruowanie komunikatów w postaci dzieł artystycznych wchodzi w reakcje kulturowe. Wpływa na psychikę zarówno twórcy w wymiarze indywidualnym, jak i odbiorcy w wymiarze społecznym”.

Taka postawa bliska jest pojęciu transgresji rozumianej przez Kandydatkę jako „granica”, ta psychologiczna, subiektywna, wyznaczająca możliwości człowieka, oraz ta zewnętrzna – w postaci społecznych ustaleń, warunkujących funkcjonowanie współczesnego społeczeństwa.

Pani dr Katarzyna Łyszkowska w interesujący sposób, wychodząc od klasycznego rozumienia rysunku, rozszerza pojęcie, postrzegając go jako specyficzny proces myślenia w: „kategoriach elementarnej notacji idei twórczej – nie tyle na papierze, co w przestrzeniach mentalnych, przeprowadzanych obserwacjach czy eksperymentalnych, partycypacyjnych działaniach artystycznych”. Te rozważania dotyczące praktyk rysunkowych doprowadziły Kandydatkę do posługiwania się w swojej twórczości rysunkiem jako klasycznym zapisem idei i rzeźbą czy strukturą przestrzenną w formie instalacji, jak również technikami cyfrowymi i działaniami performatywnymi.

Podejmując się oceny pracy habilitacyjnej dr Katarzyny Łyszkowskiej składającej się z realizacji: *Otchłań komfortu / Comfort Hole* – 2018, *Użytkowe serce / Utilitarian Heart* – 2018, *Brakujące sedno / Missing the point* – 2018, *Mandala fiskalna / Fiscal Mandala* – 2019, *Złoty cielec / Golden Calf* – 2019, *Sterowiec WOLNOŚĆ / FREEDOM Zeppelin* – 2021, *4 Domek z Kart / 4th House of Cards* – 2021, powstałych pomiędzy 2018 a 2021 rokiem, należy zwrócić uwagę na szczególny sposób łączenia przez Kandydatkę praktyki artystycznej z zaangażowaniem w kwestie społeczne. Za Nicholasem Mirzoeffem, teoretykiem kultury wizualnej, można nazwać taką postawę „myśleniem wizualnym”, „myśleniem o sztuce

współczesnej jako sposobie zmieniania świata”, a w ekstremalnej postaci: „aktywizmem wizualnym”.

W swoich pracach dr Katarzyna Łyszkowska w sposób niekonwencjonalny przekształca dobrze znane przedmioty, takie jak: dom, hamak, poduszka krawiecka w kształcie serca, mandala, czy sterowiec, w prace stające się odzwierciedleniem odczuć, obaw, lęków i strachu. W *Otchłani komfortu / Comfort hole* z 2008 r. odwołuje się do pojęcia sformułowanego przez Judith M. Bardwick w 1995 r. jako *comfort zone*. Jest to stan behawioralny, w którym osoba działa w pozycji lękowo-neutralnej, a rzeczy wydają się znajome, człowiek czuje się swobodnie, doświadcza niskiego poziomu lęku i stresu. Praca Kandydatki to papierowy, trzymetrowy hamak, rozciągnięty pomiędzy kolumnami galerii z otworem w środku, dziurą, czyniącą ten hamak bezużytecznym, a nawet niebezpiecznym dla potencjalnego użytkownika. W przewrotny sposób słowo *zone* – sfera, zamienia na słowo *hole* – dziura, w ten sposób sferę pozornego komfortu dr Katarzyna Łyszkowska zamienia w sferę dyskomfortu, niepokoju, niepewności i dwuznaczności.

Podobnie w pracy pt. *Użytkowe serce / Utilitarian heart* z 2018 r. odwołując się do okresu dzieciństwa i złożonych relacji rodzinnych, stworzyła obiekt w formie papierowego serca, zamkniętego w szklanej kapsule, nawiązującego do preparatów biologicznych. Motyw serca nakłutego igłami i szpilkami krawieckimi, jak tłumaczy Kandydatka w *Autoreferacie*, zaczerpnęła z okresu dzieciństwa, ze wspomnień o babci, która wieszala igielnik w kształcie serca w kuchni nad kalendarzem. Praca ta w bardzo interesujący sposób wciąga odbiorcę w złożone relacje interpersonalne dr Katarzyny Łyszkowskiej nie tylko na poziomie emocjonalnym, ale też intelektualnym.

Warto podkreślić umiejętność Kandydatki, polegającą na tym, że używając przedmiotów i symboli obciążonych osobistymi historiami w obu przywołanych pracach: *Otchłań komfortu / Comfort Hole* i *Użytkowe serce / Utilitarian Heart*, tworzy obiekty z papieru o potężnej sile przekazu. Przywołują one na myśl twórczość Mony Hatoum, brytyjsko-palestyńskiej artystki, która w swoich instalacjach i rzeźbach podejmując tematy m.in. tożsamości, ciała, wyobcowania i przemocy wykorzystuje dobrze znane przedmioty codziennego użytku w taki sposób, że wydają się niepokojące lub niebezpieczne.

W niektórych pracach dr Katarzyna Łyszkowska łączy fakty związane z jej dzieciństwem, dorastaniem i często – traumatyczne doświadczenia, z religijnymi. Problematykę tę ukazuje m.in. w pracy pt. *Brakujące sedno / Missing the point*, która jest układanką z papieru, stworzoną na zasadzie puzzli. *Missing the point* w tłumaczeniu dosłownym określa brakujący element, ale jako idiom może być rozumiany jako brak

rozumienia sedna. Zawarta w tytule istota pracy ujawniła się brakiem fragmentu serca w kompozycji obiektu. Ta angielska konstrukcja językowa w trafny sposób oddaje ambiwalentne uczucia Kandydatki względem religii. Jak tłumaczy dr Katarzyna Łyszkowska w *Autoreferacie*: „Rozważania te pojawiły się w okresie dojrzewania, kiedy to kształtowało się moje krytyczne myślenie w kontekście zagadnień religijnych. Ten wątek jest istotnym motywem inspiracyjnym i wynika z wzrastania w wierze katolickiej. Moi dziadkowie, u których mieszkałam, wychowali mnie w głębokiej wierze. Czas dzieciństwa przyporządkowany był porannym i wieczornym modlitwom. Postać Jezusa tłumaczyła porządek świata”. Te wspomnienia z dzieciństwa, religijne wychowanie i wiara odgrywają istotne znaczenie w pracach dr Katarzyny Łyszkowskiej, w przejmujący sposób bada ona wrażliwość ludzką w wymiarze osobistym, społecznym i kulturowym. Jak zauważa w dalszej części *Autoreferatu*: „Wizerunek Jezusa bardzo mocno zakodował się w okresie mojego dzieciństwa. Spełniał rolę rodzeństwa, którego mi brakowało. Ewoluował razem ze mną, stając się powiernikiem i przyjacielem, a w rezultacie przeistoczył się w ideę omijającą kościół »nasączony« hipokryzją, patriachatem, brakiem zaktualizowania i transparentnego zmierzenia się ze swoimi problemami”. Praca *Brakujące sedno / Missing the point*, jest ważną próbą zmierzenia się z dr Katarzyny Łyszkowskiej z kwestiami wiary i historią Kościoła instytucjonalnego, aktualnymi wydarzeniami i skandalami w Kościele katolickim na przestrzeni ostatnich lat. Jak podkreśla w *Autoreferacie*: „Wizerunek Najświętszego Serca Jezusa i układu puzzli wydał się najbardziej odpowiedni do przekazania moich obserwacji z zakresu mechanizmów panujących w instytucji kościoła”.

Realizacja dr Katarzyny Łyszkowskiej pt. *Brakujące sedno / Missing the point* przywołuje dalekie echa pracy Chrisa Ofiliego pt. *The Holy Virgin Mary*, która była jedną z najbardziej kontrowersyjnych prac prezentowanych na wystawie „Sensation” z 1997 r. w londyńskiej Royal Academy. Praca Chrisa Ofiliego wywołała poruszenie w prasie, w świecie sztuki oraz wśród publiczności, ze względu na swoją prowokacyjną i kontrowersyjną formę, w jakiej została przedstawiona Maria.

Praca dr Katarzyny Łyszkowskiej bardziej subtelnie analizuje naturę ludzką w kontekście instytucji Kościoła i religii, przetwarzając ikoniczny wizerunek Jezusa. Warty podkreślenia jest fakt, że realizacja Kandydatki nabiera dodatkowych znaczeń i metafor w interakcji z widzami, którzy podczas wystaw mogą sami układać przygotowane przez artystkę puzzle w wizerunek Jezusa, na podstawie konturów obrazu wiszącego na ścianie galerii.

Problematyka *sacrum* i *profanum* pojawia się w twórczości Kandydatki ponownie, w stworzonej z papierowych paragonów sklepowych, pracy pt. *Mandala fiskalna / Fiscal*

Mandala. Proces twórczy przybliża w *Autoreferacie*: „Powstawanie mandali było działaniem kolektywnym. Paragony zbierałam osobiście podczas wzmożonych świątecznych zakupów oraz od przyjaciół i znajomych, którym moja idea była bliska... paragonowy relief odpowiadał formie oryginalnej Mandali Współczucia (Mandala of Chenrezig / Avalokiteshvara The Buddha of Compassion)”. Mandala fiskalna staje się pracą wyzwalającą pytania o niepewność i dwuznaczny stosunek do pracy, rolę i sensowność sztuki w wymiarze duchowym i społecznym, ale miała dla Kandydatki również wymiar metafizyczny. Zniszczenie pracy, którego sama dokonała, a proces ten został zarejestrowany za pomocą telefonu komórkowego – pozwoliło dr Katarzynie Łyszkowskiej odczuć oczyszczającą siłę znaną z buddyjskich praktyk opisujących ceremonię usypywania, a następnie niszczenia mandali. Ma to na celu pokonanie własnych negatywnych emocji i uzyskanie równowagi pomiędzy światem materialnym, otaczającym nas a światem wewnętrznym, duchowym. Ten rodzaj doświadczenia dobrze odzwierciedla obszar zainteresowań twórczych i badawczych Kandydatki nazwany INNER – OUT.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że dr Katarzyna Łyszkowska od rysunków, obiektów, instalacji przestrzennych poprzez efemeryczne działania performatywne, postrzega człowieka nie tylko jako istotę w ujęciu subiektywnym, ale także jako osobę funkcjonującą w przestrzeni społecznej i zróżnicowanym kontekście kulturowym. Problematyka ta przejawia się w większości podejmowanych działań artystycznych Kandydatki w doborze materiałów i skali realizowanych prac. Pani dr Katarzyna Łyszkowska w znakomity sposób wykorzystuje dyferencje pomiędzy tym, co znajome i obce, poetyckie i trywialne, osobiste i społeczne. W tych dwuznacznościach tkwi bogactwo i znaczenie dokonań twórczych dr Katarzyny Łyszkowskiej, w swojej praktyce artystycznej bada ona i analizuje kruchość oraz siłę kondycji osoby ludzkiej, relacje społeczne zachodzące pomiędzy ludźmi uwikłanymi w sprzeczności i napięcia współczesnego świata.

Warto w tym miejscu przywołać koncepcję „sondy” Marshalla McLuhana jako metody badawczej, sposobu konstruowania pytań i odkrywania istoty rzeczy oraz „budzenia” percepcji. Ten proces „sondowania” i krytycznego podejścia do otaczającego nas świata, widoczny jest w kolejnej pracy Kandydatki pt. *Złoty cielec / Golden Calf* z 2019 r. To obiekt o wymiarach 80 × 70 × 30 cm ustawiony na stalowym stelażu. Do powstania pracy dr Katarzyna Łyszkowska wykorzystwała kupony loteryjne. Jak pisze w *Autoreferacie*: „Cielec w przekazach religijnych symbolizuje zbiorowe pragnienie posiadania fizycznego przedmiotu kultu, który był w stanie wyprowadzić naród z Egiptu do obiecanej ziemi, przywracając szczęście, wyciszając obawy i pustkę spowodowaną przedłużającym się stanem niemocy”.

Siła tej pracy polega na udostępnieniu odbiorcom wielorakich i wielowątkowych możliwości interpretacyjnych, odwołujących się do symboli wywodzących się z różnych kultur i religii. To odbiorca, widz, podejmuje się jej interpretacji na podstawie swojej wiedzy, doświadczeń i stanu emocjonalnego. Praca staje się zatem jedynie impulsem, który ma zapoczątkować proces myślowy odbiorcy, rodzaj refleksji odnoszącej się do ludzkich pragnień wiary, wolności i zniewolenia.

Jedną z kluczowych prac dr Katarzyny Łyszkowskiej jest *Sterowiec WOLNOŚĆ / FREEDOM Zeppelin* z 2021 r., powstała we współpracy z Centrum Kultury Dwór Artusa w Toruniu w ramach otrzymanego grantu „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2021”, przyznawanego przez Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku. Ta mobilna instalacja przywołuje ideę wolności i sprawczości odnosząc się do czasów pandemii i obecnie trwającej wojny. Autorka przybliży ideę tej pracy w *Autoreferacie*, podkreśla tam, że skupia się na pozytywnym aspekcie otwartego dialogu społecznego: „[...] opartego na najbardziej uniwersalnej wartości, która jest w stanie pojednać dobitnie spolaryzowane społeczeństwo. Jest to przewrotne ujęcie sztuki monumentalnej w formie balonu”. Na uwagę zasługuje społeczny wymiar tej pracy przywołujący pojęcie wolności w wymiarze osobistym i zbiorowym w kontekście globalnej pandemii i trwającej brutalnej wojny rosyjsko-ukraińskiej. Jak słusznie zauważa Kandydatka – wolność jest ogólnoludzką potrzebą bez względu na podziały światopoglądowe, pochodzenie etniczne czy narodowe, wyznanie i tożsamość płciową.

Siły twórczości dr Katarzyny Łyszkowskiej należy upatrywać w jej zdolności przekraczania osobistych doświadczeń. Dzięki temu, nadając znajomym rzeczom metaforyczne, symboliczne znaczenia, wyraża lęki i niepokoje nie tylko swoje, ale i współczesnego świata. Sięga do osobistych doświadczeń, ale jej twórczość wykracza poza losy jednostkowe oraz odwołuje się do idei bliskości i solidarności. Często podczas swoich realizacji artystycznych zaprasza osoby z różnych środowisk, spędzając z nimi czas i rozmawiając buduje poczucie wspólnoty, tworzy relacje społeczne, uwrażliwia odbiorców na indywidualne odczucia i doświadczenia jednostkowe.

Sterowiec WOLNOŚĆ / FREEDOM Zeppelin należy uznać za swoiste podsumowanie jej dotychczasowej pracy twórczej, Kandydatka tłumaczy także tę kwestię w *Autoreferacie*, pisze o wspomnianym projekcie, że: „Łączy w sobie transgresję osobistą, symboliczną oraz społeczną w ujęciu merytorycznym i technologicznym. Jest on wyjątkowo rozbudowanym i dogłębnie przemyślanym, autorskim przedsięwzięciem. Wymagał i wciąż wymaga pracy rozpoznawczej, związanej z dostosowywaniem prezentacji do kontekstu zmieniających się

miejsce zarówno w symbolicznym, jak i technologicznym ujęciu... Założeniem projektu jest dotarcie do szerokiego grona odbiorców, łącząc społeczeństwo w duchu uniwersalnej wartości”.

Pani dr Katarzyna Łyszkowska jest bardzo aktywną artystką. Prezentowała swoje prace zarówno w galeriach i muzeach, jak i w plenerowych przestrzeniach publicznych, zwracając się do szerokiej grupy odbiorców. Przed uzyskaniem stopnia doktora uczestniczyła w dziewięciu wystawach i projektach zagranicznych oraz w ośmiu międzynarodowych na terenie kraju m.in. w 2010 r. w finale VI Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Wizualnych inSPIRACJE w Szczecinie oraz w wystawie i warsztatach podczas Międzynarodowego Festiwalu Form Multimedialnych w Galerii Pomorskiego Parku Technologiczno-Przyrodniczego w Gdyni, w 2009 r. w międzynarodowym projekcie EROC – European Regions of Culture w Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” oraz w Wielkiej Brytanii w Falmouth University. W 2007 r. w dwóch zagranicznych wydarzeniach, Edinburgh Art Festival Inspiring Humanity w Art Space Gallery w Edynburgu i The Place – Two weeks of Polish and Scottish cultural stimulation w Glasgow, jak również w VIII Międzynarodowym Biennale Grafiki Studenckiej AGRAFA w Galerii Rondo Sztuki w Katowicach.

Znaczący jest dorobek artystyczny Kandydatki po uzyskaniu stopnia doktora, to 124 wystawy, w tym 46 wystawy międzynarodowe, m.in.: 25 odbywających się za granicą oraz 21 międzynarodowych odbywających się w kraju, m.in. w 2022 r. brała udział w ART IN THE TIME OF CORONA/Vol. 3 w Dab Art Gallery w Los Angeles, USA, w 2021 r. w OSTEN Biennale of Drawing w National Gallery of North Macedonia w Skopje, gdzie otrzymała Special Award by Jury. W 2019 r. brała udział w wystawie Concept 2019 w Czong Institute for Contemporary Art, Gimpo w Korei Południowej. W 2018 r. uczestniczyła w wystawie Projekt 3–2–1–Ö w Niemczech, oraz w brytyjskim projekcie Art for Advent, w 2018 r. w 9th LUCCA BIENNALE 2018 w Mercato del Carmine we Włoszech. W 2016 r. brała udział w trzech międzynarodowych projektach artystycznych w Polsce: Cyber Academy (Wrocław, Katowice, Warszawa), 43rd International Furniture Fair (Expo Arena Ostróda), XVI Międzynarodowych Spotkaniach Artystycznych „Park Experiment” (Zbąszyń).

Należy zaznaczyć, że Pani dr Katarzyna Łyszkowska wykazuje się również osiągnięciami projektowymi. Była projektantką plakatów, zaproszeń, materiałów promocyjnych, plansz informacyjnych do wielu wystaw, scenografii oraz wydarzeń artystycznych. Projektowała również ilustracje do etui na czytelniki e-book.

Kandydatka za swoją działalność artystyczną uzyskała szereg znaczących nagród i wyróżnień m.in.: 2022 r. indywidualne wyróżnienie Rektora Uniwersytetu Mikołaja

Kopernika za osiągnięcia artystyczne, 2021 r. była półfinalistką sekcji Outdoor – X Lucca Biennale we Włoszech, 2021 r. otrzymała certyfikat uznania „Luxemburg Art Prize”, Pinacothèque in Luxemburg, 2021 r. otrzymała artystyczne stypendium Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, 2021 r. uzyskała grant z programu Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, we współpracy z Centrum Kultury Dwór Artusa „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej – 2021” (praca znajduje się w kolekcji CK Dwór Artusa), 2021 r. została nagrodzona Specjalną Nagrodą Jury Międzynarodowego Biennale Rysunku Współczesnego, Osten Biennial of Drawing Skopje (praca w Kolekcji Osten Museum of Drawing), 2021 r. była finalistką 12th Annual International Contemporary Drawing Exhibition – Drawing Discourse Asheville USA.

Podsumowując należy stwierdzić, że twórczość dr Katarzyny Łyszkowskiej stanowi znaczący wkład w rozwój reprezentowanej przez nią dyscypliny.

Informacja o spełnieniu przez Kandydatkę kryterium dotyczącego wykazania się istotną aktywnością naukowo-badawczą:

Pani dr Katarzyna Łyszkowska była organizatorką i współorganizatorką konferencji naukowych. Brała czynny udział w wielu konferencjach, sesjach naukowych i debatach. W latach 2018–2019 w Lublinie brała udział w indywidualnym projekcie rezydencyjnym w obrębie Pracowni Sztuki Zaangażowanej Społecznie „REWIRY”, Centrum Kultury w Lublinie. W 2016 r. uczestniczyła w międzynarodowym projekcie CYBER ACADEMY w ramach Europejskiej Stolicy Kultury (Wrocław, Katowice, Warszawa). W 2015 r. wzięła udział w Ogólnopolskiej Konferencji: *Doświadczenie i przyszłość. Rola Instytutów Sztuk Pięknych w rozwoju artystycznym w XXI wieku* na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim wygłaszając referat pt. *Rysować TU I TERAZ. Ćwiczenia z doświadczania*. W 2014 r. brała udział w symposium *Granice Realności. Digitalność w sztuce, nauce, edukacji* w ramach Blue Box Festiwal Filmowy wygłaszając referaty pt. *INNER-OUT. Transgresje Inspiracje Interpretacje* oraz *Digitalność w sztukach wizualnych na podstawie prac studentów i absolwentów na Wydziale Sztuk Pięknych UMK*.

Pani dr Katarzyna Łyszkowska była autorką tekstów i dokumentacji fotograficznej monografii *INNER-OUT. Transgresje Inspiracje Interpretacje*, wyd. 1, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2022 (monografia podwójnie recenzowana, tłumaczona na język angielski, liczba stron 250, ISBN 978-83-231-4792-3).

Ponadto była autorką rozdziałów w monografii:

Łyszkowska K., w: *Wobec rysunku: pracownicy Katedry Rysunku Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2020 (monografia podwójnie recenzowana, tłumaczona na j. angielski, liczba stron 139, ISBN 978-83-231-4331-4).

Łyszkowska K. (red.), *Rysować/08. Międzynarodowa Wystawa Rysunku Studenckiego. (Nad)rysować*; wyd. 1, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2018 (monografia podwójnie recenzowana, tłumaczona na j. angielski, liczba stron 122, ISBN 978-83-231-4100-6).

Ocena wskazanych przez Kandydatkę najważniejszych osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących sztukę i naukę:

Pani dr Katarzyna Łyszkowska pracując w Katedrze Rysunku na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, łączy działalność artystyczną z działalnością dydaktyczną.

W roku akademickim 2019/2020 została wymieniona w Raporcie Rocznym Wydziału Sztuk Pięknych UMK w grupie nauczycieli akademickich szczególnie pozytywnie ocenionych przez studentów w anonimowych ankietach. Kandydatka jest koordynatorką egzaminów wstępnych oraz angażuje się w promocję Wydziału Sztuk Pięknych w ramach dni otwartych uczelni. Pani dr Katarzyna Łyszkowska opracowała autorskie programy zajęć dla prowadzonych przedmiotów na kierunkach Edukacja Artystyczna, Sztuka Mediów, Grafika, takich, jak m.in. rysunek, rysunek odręczny, rysunek projektowy, rysunek prasowy, rysunek użytkowy, media malarskie i działania malarskie. Kandydatka była promotorką 12 dyplomowych prac licencjackich, 21 dyplomowych prac magisterskich oraz była recenzentką 12 dyplomowych prac licencjackich.

O dużym zaangażowaniu i aktywności organizacyjnej Kandydatki świadczy kuratorstwo i współorganizacja 32 wystaw m.in. w 2022 r. – Krzysztofa Bieguna w Galerii 9,39 w Toruniu, 2022 r. – Kamila Tatary w Galerii 9,39 w Toruniu. W 2022 r. była organizatorką 3 wystaw towarzyszących X MWRŚ: *ми е; Meduzy*. W 2022 r. była organizatorką wystawy prof. Jędrzeja Gołasia w Galerii 9,39, w 2021 r. – prof. Elżbiety Jabłońskiej w Galerii 9,39, w 2020 r. – prof. Marka Szarego w Galerii 9,39. W 2017 r. organizowała wystawę Pracowni Rysunku Użytkowego i Ilustracji „Kolekcja” w Galerii „Od Nowa” w Toruniu, a w 2017 r. wystawy pracowników Katedry Rysunku In Terra w Mińsku

(Białoruś). W latach 2009–2022 Kandydatka współorganizowała 9 edycji Międzynarodowych Wystaw Rysunku Studenckiego.

Pani dr Katarzyna Łyszkowska prowadziła 25 warsztatów i wydarzeń artystycznych m.in. w 2022 r. warsztaty z wolności w Galerii Dobro w Olsztynie, w 2022 r. warsztaty 100 lat – Sterowiec WOLNOŚĆ Patio Gdańsk, w 2021 r. Projekt Sterowiec WOLNOŚĆ Galeria Ośrodek Działań Artystycznych, Piotrków Trybunalski, w 2019 r. Plener artystyczny Warszawskiej Szkoły Reklamy w CK Dwór Artusa w Toruniu, w latach 2018–2019 działania terenowe SYMBIOZA w obrębie Pracowni Sztuki Zaangażowanej Społecznie „REWIRY”, w Centrum Kultury w Lublinie, w latach 2012–2014 SilesiaTopia. Międzynarodowe spotkania twórcze – Heinrich-Böll-Stiftung, Berlin, Katowice, Zabrze. W 2009 r. współprowadziła z Piotrem Florianowiczem warsztaty twórcze „Slavic Gods – Bogowie Słowiańscy” w GiOPTD w ramach INTERNATIONAL PROJECT 2009 / MYTHS – TALES AND STORIES (Norway, China, Italy) Scuola Media Statale Fabrizio de André, Roma / Italy, Bøler School, Oslo / Norway.

Konkluzja

Twórczość dr Katarzyny Łyszkowskiej wychodząc od historii osobistych, lęków i obaw wprowadza nas w problematykę społecznej natury człowieka, sprzecznych emocji, strachu i fascynacji, pożądania i lęku. Wyraźnie zarysowany w jej praktyce artystycznej kontekst społeczny widoczny jest już w pracach Kandydatki z 2005 r. w serii siedmiu rysunków o formacie 200 × 150 cm pt. *Droga – alegoryczny obraz człowieka*, w których ujawnia się jej krytyczno-analityczny stosunek do rzeczywistości, sprzeciw wobec postaw konsumpcyjnych, nadmiernej eksploracji natury. Ta problematyka będzie powracać w późniejszych realizacjach artystycznych dr Katarzyny Łyszkowskiej, również tych wskazanych w pracy habilitacyjnej.

Należy podkreślić, że twórczość Kandydatki w doskonały sposób ukazuje jak w obliczu dramatycznych zjawisk współczesnego świata, konfliktów, wojen i przemocy można nadać sztuce społeczny wymiar. Pani dr Katarzyna Łyszkowska za pomocą swoich prac stara się zaangażować widza w sposób fizyczny, zmysłowy i emocjonalny konfrontując swoje wewnętrzne przeżycia z potrzebą autentycznego kontaktu z widzem i jego reakcjami. Taka działalność wynika zapewne z jej postawy etycznej, jak również ciekawości ludzi i świata, potrzeby uchwycenia wielowymiarowości ludzkiej natury.

Słusznie pisze w *Autoreferacie* za J. Kozińskim, że: „Człowiek potwierdza lub wzmacnia własną wartość, dzięki stałemu polepszaniu jakości swoich dokonań, dzięki sięganiu po mistrzostwo. W procesie tym nie jest ważna skala społecznych porównań, nie są

istotne komunikaty płynące ze środowiska o percepcji transgresji. To, co się liczy naprawdę, to wewnętrzne standardy doskonałości, które jednostka sama tworzy i których osiągnięcie wpływa na zaspokajanie potrzeby”. Te wewnętrzne standardy spowodowały zapewne potrzebę podjęcia krytycznej refleksji przez dr Katarzynę Łyszkowską nad mentalną i materialną istotą i znaczeniem sztuki oraz miejscem sztuki w dyskursie humanistycznym i społecznym.

Podsumowując należy stwierdzić, że praca habilitacyjna dr Katarzyny Łyszkowskiej stanowi oryginalne rozwiązanie problemu artystyczno-naukowego, wspartego wartościowymi dokonaniem twórczymi. Jest przygotowana rzetelnie i daje świadectwo kompetencji autorki w zakresie podjętej problematyki, należy ją uznać za wartościowy wkład w rozwój dyscypliny reprezentowanej przez Kandydatkę. Po zapoznaniu się ze złożonym wnioskiem habilitacyjnym oraz załącznikami stwierdzam, że Kandydatka spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dlatego popieram wniosek o nadanie dr Katarzynie Łyszkowskiej stopnia doktora habilitowanego.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Roman...". The signature is fluid and cursive, with a long, sweeping tail that extends downwards and to the right.